

20 Tietojärjestelmät

Metsään mennään pian kotiko

HELENA RAUNIO

helena.raunio@talentum.fi

& Metsävaratieto on kohta klikkauksen päässä ja metsänomistaja voi asioida omissa metsissään kuin verkkopankissa.

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio on rakentanut uutta metsävaratietojärjestelmää alueellisten metsäkeskusten käyttöön yhdessä Esri Finlandin ja Tiedon kanssa.

Uudistunut metsävaratiedon keruu aloitetaan tänä kesänä 13 alueellisessa metsäkeskuksessa.

Tavoitteena on, että loppuvuodesta 2011 metsänomistajat osassa maata voisivat tarkastella metsävaratietojaan kotikoneelta.

Suomen metsien metsävaratietoa on tähän asti kerätty ”kumisaapasmenetelmällä” kattavana maastoinventointina alueellisen metsäsuunnittelun yhteydessä.

Suurimmaksi osaksi työn ovat tehneet metsäkeskukset, jotka ovat inventoinnin yhteydessä laatineet yksityismetsänomis-

tajille tilakohtaisia metsäsuunnitelmia.

Metsäkeskusten tiedonkerääjät ovat arvioineet maastossa ilmakuvia hyödyntäen jokaisen metsikkökuvion puuston määrän ja laadun sekä tarvittavat metsänhoitotoimet.

Tätä on tehty 10–15 vuoden välein. Käytännössä Suomen yksityismetsät on käyty vähintään kerran läpi tällä menetelmällä, suurin osa kaksi tai kolme kertaa.

Kun maassamme on 15 miljoonaa hehtaaria yksityismetsiä, niiden kartoittaminen kattavalla maastotyöllä ei ole aivan yksinkertainen juttu. Yli viiden hehtaarin omistajia on Suomessa 300 000 ja lähes puolet metsänomistajista on kaupunkilaisia. Vuosittain hakkuilla käsitellään 1–2 prosenttia maan metsistä.

Metsään kotikoneelta.

Metsäsuunnittelun asiantuntija Henry Schneider odottaa, että metsävaratietojärjestelmä valmistuu vuoden 2011 loppuun mennessä.

neelta

MAURI HELENIUS

"Nykyisestä tiedonkeruun menetelmästä on tullut liian hidas ja kallis. Tilanne on monella metsikkökuviolla kymmenen vuoden ajan muuttumaton, metsän kasvua lukuunottamatta", huomauttaa metsävaratietohankkeen projektipäällikkö ja metsäsuunnittelun asiantuntija Henry Schneider Tapiosta.

Sen vuoksi tarvitaan uutta tiedonkeruuprosessia, jossa hyödynnetään aikaisemmin kerättyä aineistoa ja uutta, kaukokartoitukseen perustuvaa tiedonkeruutekniikkaa.

Uudessa metsävaratietojen keruujärjestelmässä hyödynnetään myös vanhaa kuviointia paikkatietosovelluksen keinoin. Näin päästään pienempiin hehtaarikustannuksiin ja suurempiin vuosittaisiin tiedonkeruumääriin.

Tieto kerätään kaukokartoituksena, joka perustuu lentokoneesta tehtävään laserkeilaukseen ja ilmakuvaukseen sekä maastossa tehtävään koealamittaukseen.

Laserkeilauksella saadaan tietoa alueiden puuston korkeudes-

"Laserkeilauksella saadaan tietoa alueiden puuston korkeudesta, ilmakuva-aineistolla sävyarvot erilaiselle puustolle."

ta, ilmakuva-aineistolla sävyarvot erilaiselle puustolle.

Kun kaukokartoitusaineistot yhdistetään koealamittauksiksi, saadaan kattava puustotieto käyttöön.

Menetelmällä ei saada riittävän luotettavaa tietoa taimikoista ja siemenpuumetsikoista, joten nämä tiedot kerätään toistaiseksi edelleen kuvioittaisella arvioinnilla.

Tämä työ tehdään koealamittauksia seuraavana kesänä, joten inventointiprosessi on kaksivuotinen.

"Tiedot kerätään metsävaratietokantaan, johon metsänomistajalle rakennetaan mahdollisuus tarkastella omia metsävaratietoja kuten pankkitilin tietoja."

Metsänomistaja voi antaa luvan katsoa tietoja myös met-

säalan toimijoille, kuten vaikkapa metsänhoitoyhdistykselle tai puunostajalle. Näin ollen metsänhoitoyhdistys tai yrityksen puunostaja voi järjestellä hänelle sopivia puukauppoja.

"Meidän roolimme on tiedonkeruujärjestelmän uudistamisessa ja neuvonnan kehittämisessä sähköiseen suuntaan. Yhä useampi metsänomistaja asuu eri paikkakunnalla kuin missä hänen metsänsä sijaitsevat."

Metsävaratiedon keruuta ja ylläpitoa varten on rakennettu paikkatietojärjestelmä. Se perustuu paikkatietosovellusten markkinajohtajan, yhdysvaltalaisen Esrin, Arc-gis-työkaluihin. Yhteistyökumppanina paikkatieto toiminnallisuudena räätälöinnissä on myös Tieto Oyj.

Rinnalle ollaan kehittämäs-

Mitä ovat metsäkeskukset?

■ Metsäkeskukset ovat julkisen aluehallinnon organisaatioita, jotka toimivat maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa. Keskeisiä palveluita ovat metsäsuunnittelu, kunnostusohjelma, metsäteiden rakentaminen sekä koulutus ja neuvonta. Lisäksi metsäkeskukset valvovat metsälakeja ja myöntävät rahoitustukia.

■ Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiola on kestävän metsätalouden kehittäjä, joka tuottaa asiantuntijapalveluita metsätalouden tarpeisiin. Tapiolan palveluksessa on 96 ammattilaista.

■ Metsänhoitoyhdistykset ovat metsänomistajien omia yhdistyksiä. Yhdistys kilpailuttaa puukaupan metsänomistajien puolesta ja valvoo korjuun sekä mittauksen.

sä myös muita verkkopalveluita hyvän metsänhoidon ja sitä kautta puukaupan avuksi. Tulossa on myös metsävaratietolaki, joka säätelee tietojen keruuta ja käyttöä. ■